

Asia: VN/32076/2023

Lausuntopyyntö kotoutumislain mukaisista asetuksista

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: VNa osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sekä monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin sisällöstä ja toteuttamisesta (arviointiasetus)

Alkuhaastattelun sisältö (2§) on monipuolinen, luettelo on kuitenkin syytä lisätä asiakkaan äidinkieli ja muu kielitaito. Näiden kartoitus on tärkeää, jotta saadaan kokonaiskuva asiakkaan osaamisesta ja voimavaroista.

Kotoutujan elämäntilanteen kokonaisvaltainen huomioiminen ja perheenjäsenten tuen tarpeiden tunnistaminen on tärkeää nostaa asetuksessa esiin. TE-palveluiden siirtyessä kuntiin kunnan kotoutumisasiantuntijoiden ja työvoimaviranomaisten yhteistyö ja mahdolliset yhdennetyt työnkuvat ("kunta- ja te-koto") voivat vahvistaa kokonaisvaltaista, koko perheen kotoutumista tukevaa työtettä.

Asetus 2: VNa monikielisen yhteiskuntaorientaation sisällöstä ja toteuttamisesta (yhteiskuntaorientaatioasetus)

Monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestäminen on lähtökohtaisesti tervetullut uudistus. Asetuksen 1§:ssä on monipuolinen listaus aihealueista. Mainittujen lisäksi perhe, vanhemmuus ja lapset mm. lapsen oikeudet ovat keskeisiä. Iso osa maahanmuuttaneista on lapsiperheitä. On tärkeää, että vanhemmat saavat tietoa ja tukea miten elää perheenä ja kasvattaa lapsia uudessa elämäntilanteessa, mistä saada tukea vanhemmuuteen jne. Myös kielelliset ja kulttuuriset oikeudet, esim. oman äidinkielen ylläpitäminen sekä kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus ovat tärkeitä kysymyksiä ja kytkeytyvät kotoutumiseen.

Yhteiskuntaorientaation laatuun ja sen seurantaan on syytä kiinnittää huomiota, esim. yhteiskuntaorientaatiota antavien kouluttajien koulutus, oppimateriaalit, opetussuunnitelmat jne. Näiden kehittämisessä valtakunnallinen koordinaatio, ohjaus ja yhteistyö on tarpeellisia.

Asetus 3: VNa alaikäisenä ilman huoltajaa tulleen lapsen edustajan palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa (edustajanpalkkioasetus)

-

Asetus 4: VNa laskennallisen korvauksen perusteista ja maksatuksesta (korvausasetus)

Uusi kotoutumislaki lisää kuntien tehtäviä ja kunnan kokonaisvastuuta kotoutumisen edistämisestä. Saman aikaan mm. korvausajan lyhentäminen vaarantaa lain täytäntöönpanon. Huolta herättää myös tulkitsemisen resurssit ja esitetty jakoperuste. Kunnilla on moninaisia asiakastyön tehtäviä kuten palvelutarpeen arvioinnit, kotoutumissuunnitelmat, ohjaus ja neuvonta. Vaikka eri kielisiä osaajia on enenemässä määrin kuntien henkilöstössä, huomattava osa työstä tapahtuu tulkkien avulla. Tulkkien käyttö on niin asiakkaan kuin työntekijän oikeusturvan sekä palvelun vaikuttavuuden ja laadun vuoksi ensi arvoisen tärkeää - näin myös tulkkausresurssien turvaaminen.

Asetus 5: VNa kotoutumisen edistämisen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettavista tiedoista (tietoasetus)

-

Muut huomiot

-

Mäkelä Terhikki
Raision kaupungin kotoutumispalvelut - maahanmuuttokoordinaattori